

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

na rokovanie HSR SR dňa 8.12.2025

Návrh zákona o medzinárodnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov

1. Postoj APZD

APZD súhlasí s predloženým materiálom a odporúča ho na ďalšie legislatívne konanie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD neuplatnila v medzirezortnom pripomienkovom konaní žiadne pripomienky.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah materiálu

Návrh zákona implementuje európsku Reformu azylovej a migračnej politiky, nahrádza súčasný zákon o azyle, zjednodušuje a spresňuje konanie o medzinárodnej ochrane, upravuje práva a povinnosti žiadateľov, zavádza nové inštitúty (napr. azyl na hraniciach, bezplatné právne poradenstvo) a zjednocuje pobytový status azylantov a osôb s doplnkovou ochranou na trvalý pobyt.

Návrh zákona upravuje hlavne:

- Zavádza sa nová terminológia ako žiadosť o medzinárodnú ochranu, žiadateľ, konanie, doplnková ochrana, konečné rozhodnutie. Upravený je aj pobytový/statusový režim – azyl alebo doplnková ochrana sa môže udeliť napr. na **účel zlúčenia rodiny alebo z humanitárnych dôvodov**.
- Zachováva sa záchytný a pobytový tábor, vzniká zariadenie pre konanie o azyle na hraniciach a prijímacie a humanitné centrá sa rušia.
- **Cudzinci žiadajúci o dočasné útočisko a odídenci** budú ubytovaní v záchytných a pobytových táboroch podľa súčasnej praxe.
- Definícia **rodinného príslušníka cudzinca** sa zosúladí s nariadením EÚ (2024/1347), zahŕňa aj plnoleté nezaopatrené deti. Postačuje, ak rodina existovala pred príchodom garanta na Slovensko.

Žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany

- Cudzinec môže konanie začať na širšom okruhu policajných útvarov.
- Policajný útvar pri registrácii alebo počas konania **zadrží cestovný doklad žiadateľa**
- **Dieťa, ktoré sa narodí na Slovensku** žiadateľke o azyl, azylantke alebo osobe s doplnkovou ochranou a nezíska žiadne občianstvo, sa **automaticky považuje za žiadateľa o medzinárodnú ochranu**, aby malo od narodenia zabezpečenú zdravotnú starostlivosť.

Konanie o azyle na hraniciach

- Žiadateľ bez povoleného vstupu sa zdržuje v hraničnom zariadení (max. 12 týždňov, pri relokácii 16), s možným obmedzením pohybu.
- Po skončení konania sa presúva do záchytného alebo pobytového tábora.

Žiadosť o medzinárodnú ochranu

- Zavádza sa dočasný preukaz žiadateľa (max. 1 rok).
- Žiadosť môže byť zamietnutá, ak je podaná občanom EÚ, bola poskytnutá ochrana inde, existuje bezpečná tretia krajina, alebo ide o následnú žiadosť bez nových skutočností.
- **Azyl a doplnková ochrana sa udeľujú na dobu neurčitú**, vrátane rodinných príslušníkov a z humanitárnych dôvodov.

Práva a povinnosti žiadateľa

- Práva: ubytovanie, strava, hygienické potreby, vreckové, kurzy jazyka a kultúrnej orientácie, sociálne a psychologické poradenstvo, vzdelávanie maloletých, bezplatné právne poradenstvo, tlmočník, jednorazový integračný príspevok (na písomnú žiadosť).
- Žiadateľ môže vstúpiť do **pracovnoprávneho vzťahu po 6 mesiacoch od registrácie žiadosti**.
- Povinnosti: spolupráca s úradmi, zdravotná prehliadka, fotografovanie, overenie totožnosti, dodržiavanie vnútorného poriadku, podriadenie sa obmedzeniu pohybu podľa potreby.

Dočasné útočisko

- Poskytuje sa pri **hromadnom príleve alebo ohrození života**, vyhlasuje vláda SR alebo EÚ.
- Zaniká uplynutím doby, smrťou, vzdaním sa útočiska alebo poskytnutím útočiska iným štátom EÚ.

Ďalšie zmeny

- Osoba, ktorej bola **udelená doplnková ochrana, má nárok na vstup do systému verejného zdravotného poistenia** od momentu udelenia tohto statusu.
- Úprava počítania doby pobytu pre dlhodobý pobyt, doplnený nový dôvod vydania pasu, **predĺženie platnosti cudzineckého pasu z 1 na 2 roky**.

Prechodné ustanovenia a účinnosť

- Konania začaté do 11. júna 2026 sa dokončia podľa starých predpisov.
- Preukazy a ubytovanie podľa starých predpisov platia do 31. augusta 2026.

Predpokladaná účinnosť zákona: 12. júna 2026.